

Leviticus 13:1-46

ANDREW ALEXANDER BONAR

Z komentáře ke knize Leviticus
Commentary on Leviticus (1846)

Malomocenství. Hřích v nitru a jeho hrozivé rysy

„Z srdce zajisté vycházejí zlá myšlení, vraždy, cizoložstva, smilstva,
krádeže, křivá svědectví, rouhání“ (Mt. 15:19).

1 Mluvil také Hospodin Mojžíšovi a Aronovi, řka:

Spolu s Mojžíšem je při této příležitosti přítomen také Aron, neboť kněží měli malomocenství rozsuzovat. Velekněz tedy přijímá tyto zákony jako jedem z prvních. Jehova odhaluje hřích skrze obraz malomocenství – hřích, jehož zlo lze vidět, a je při tom pohledu odporný; hřích, který se šíří i proniká do hloubky. K této 13. kapitole Leviticus by se přirozeně obrátily myšlenky kteréhokoliv Izraelity, když by četl takové verše z Izaiáše jako: „*Od zpodku nohy až do [vrchu] hlavy není na něm místa celého, [jen] rána a zsinalost, a zbití zahnojené*“ (Iz. 1:6). V Izaiáši 53:4-5 je spojení „*ubit od Boha*“ spojeno se slovem „*raněn*“, jako by rána malomocenství byla přímým zásahem Božím. Výrazy v 38. Žalmu ve svých mnoha obrazech vychází z malomocenství. Tak například: „*Zahnojily se, a kyší rány mé pro bláznovství mé*“ (Ž. 38:6). „*Nebo ledví má plná jsou mrzkosti, a nic není celého v těle mém*“ (Ž. 38:8). Všechny tyto verše nade vši pochybnost popisují hrozné rysy hřichu. Jobovou hroznou nemocí byl onen těžší druh malomocenství zvaný elefantiáza.

Byla to nemoc, kterou člověk nedokázal vyléčit, a proto náš Pán uzdravováním malomocných neprojevil své Božství a nadpřirozenou moc o nic méně než kříšením mrtvých. Proměnit pobledlého, odpuzujícího, zaživa hnijícího malomocného, aby měl krásu, vitalitu a zdraví malého dítěte, dokázal jenom Pán Bůh – jenom ruka, která mohla vzkřísit tlející mrtvolu z hrobu.

Běžné malomocenství nijak akutně nebolí, ale udržuje člověka ve stavu nepokoje a zármutku. Je v tom stejné jako hřích u padlého člověka – ten je také příčinou jeho nepokoje a zármutku, jakož i kořenem jeho neustále nenaplněných žádostí; samo o sobě však cítit není. Malomocenství také vede k rozkladu, prostupuje tělo nepozorovaně – téměř to nelze vnímat – dokud nepozře samotné jádro: tak hřích v duši pohlcuje její krásu i samotný život, zatímco navenek hříšník vystupuje jako dřív. Nakonec však propukne i navenek – z člověka se stane kostra, hromádka ohavného rozkladu. Stejně tak hřích nakonec v člověku znetvoří celý Boží obraz a každé zbytečky krásy, které mu zůstaly. A nakonec vede k jisté smrti.

Po pádu tedy Hospodin seslal na zem právě takovou nemoc,¹ aby byla, jak se zdá, typusem hříchu. Projevy a působení malomocenství tedy nejspíš určil On sám zcela záměrně, aby skrze ně předložil hřích ve všech jeho aspektech.

2 Člověk ještě by na kůži těla jeho byla nějaká oteklina aneb prašivina, aneb poškrvna pobělavá, a bylo by na kůži těla jeho [něco podobného] k ráně malomocenství: tedy přiveden bude k Aronovi knězi, aneb k některému z synů jeho kněží.

Zde máme tři příznaky počínajícího malomocenství: 1. „*Oteklina*“ nebo vřed. 2. „*Prašivina*“ nebo malý nádor. 3. „*Poškrvna pobělavá*“. Je třeba pátrat i po těch nejmenších známkách této nemoci; byť ještě nejsou nápadné jako vřed nebo nádor, mohou se vyskytovat jako „*poškrvna pobělavá*“. Zaznamenávejte již první projevy zla ve své duši. Odhalujte malomocenství už podle toho, jaké touhy vnímáte ve svém srdci, když nejsou ještě ve vašich slovech nebo činech. „*Poškrvna pobělavá*“, která označuje počínající malomocenství, je prý často tak malá, že se podobá puchýřkům, které se udělají po píchnutí špendlíkem; a taková může být i vaše první nepatrná, letmá žádost nebo i jen napůl zvědavé pohledění na zakázané ovoce.

Je také známo, že člověk nakažený touto nemocí může žít dlouho; někdo, kdo se s ní narodil, třeba i padesát let; ten, kdo se jí nakazil později, pak dvacet let (viz Jahnova Archeologie), a nakonec náhle zemře a přenese stejnou hroznou nemoc na své děti. Stejně tomu bylo i u Adama; začalo to u něj jen malou „*poškrvnou pobělavou*“ – pohledem na plod příjemný očím a žádostivý. Pak v něm nemoc hříchu působila celých 930 let jeho života – a stejnou přenesl i na nás.

I konkrétní hřích se často podobá počátkům malomocenství, jako například Noemovo přílišné pití vína vzešlo z prvních hroznů, jež vyrostly na nové zemi.

3 I pohledí kněz na ránu, [kteráž jest] na kůži těla jeho. [Jestliže] chlupové na té ráně zbledějí, a ta rána bude-li na pohledění hlubší nežli

¹ Snad ji také poslal před Kristovým příchodem ve větší míře, než se vyskytovala po něm – jako obdobně učinil u ďábelské posedlosti – aby lidé mohli více vnímat potřebu Vysvoboditele.

[jiná] kůže těla jeho, rána malomocenství jest. Když tedy spatří ji kněz, za nečistého vyhlásí jej.

Malomocenství začíná hluboko uvnitř – v kostech a kostní dřeni; a než vyjde na povrch, někdy uplynou i tři nebo čtyři roky (Jahnova Archeol.). Tento typus vidíme u u hříchu, na útlém děťátku, které tak nevinně spočívá na matčině prsu. Nebo, zaměříme-li se na konkrétní hříchy, to vidíme u Davida, u něhož se zdálo být ze všech lidí nejméně pravděpodobné, že se proviní cizoložstvím a vraždou, když zpíval 32. nebo 36. Žalm. Nebo u Hazaela, když upřímně řekl: „*I což jest služebník tvůj pes, aby učiniti mohl věc tak velikou?*“ (2. Kr. 8:13)

Jestliže „*chlupové zbělely*“ a nákaza byla zjevně „*hlubší nežli jiná kůže*“, pak byly zřejmé dvě věci, totiž že v krvi už začal působit rozklad a že nešlo jen o něco povrchového. Už působil rozkladný sklon, a ten postupoval dovnitř. Kdyby šlo o pouhou vnější znetvoření, nemuselo by to příliš vyděsit; to však neplatí tehdy, existují-li známky toho, že rozklad již začal v blízkosti samotného zřídla života. Hospodin tím vyučoval Izrael, že pouhé hříšné skutky by samy o sobě nebyly tak znepokojující, kdyby neindikovaly špatnost v motivech i citech – totiž hříšnou přirozenost, hluboce uvnitř zakořeněnou zkaženost.

Kněz ho měl prozkoumat a vyhlásit za nečistého. Náš Velekněz Pán Ježíš má oči jako plamen ohně, aby ve svém lidu rozpoznal jejich hřích. Odhaluje již jeho prvotní projevy. Měli bychom mít stejnou mysl jako On; totiž snažit se stejnou úzkostlivě odkrývat svůj hřích. Neboť Kristus nám jej odhaluje ne coby Soudce, ale coby Velekněz. Stejnýma plamennýma očima tento náš Velekněz hledí, když se prochází mezi svícny zlatými (viz Zj. 1:14). A proto se ochotně můžeme podrobit tomu, aby naše nečistota vyšla na světlo, když tu stojí Ten, jenž je připraven ji okamžitě očistit. Ach! V těch slovech: „*Kněz za nečistého vyhlásí jej,*“ je sladké utěšení. Jsme-li naprosto usvědčeni z hříchu, zcela nás to vrhá do rukou onoho Velekněze, jenž nás nevyhání ze svatyně, ale činí nás způsobnými k jejím svatým službám. To hluboké usvědčení, které působí Jeho Svátý Duch, má nasměrovat pohled nečistého na onoho očišťujícího Velekněze. Náš Velekněz posílá svého Ducha k hříšníkovi a Duch zase posílá hříšníka k Veleknězi. „A tak,“ řekl jeden, „když marnotratný syn všechno utratil a začal hladovět, přišlo požehnání.“

4-8 Pakli by poškrvna pobělavá byla na kůži těla jeho, a rána ta nebyla by hlubší nežli [jiná] kůže, a chlupové její nezběleli by: tedy rozkáže zavřítí kněz [majícího] takovou ránu za sedm dní. Potom pohledí na něj kněz v den sedmý, a jestli rána ta zůstává tak před očima jeho a nerozmáhá se po kůži: tedy rozkáže ho zavřítí kněz po druhé za sedm dní. I pohledí na ni kněz v den sedmý po druhé, a jestliže ta rána pozčernalá bude, a nerozmohla by se po kůži: tedy za čistého vyhlásí ho kněz, [nebo] prašivina jest. I zpěře roucha svá a čistý bude. Paklit' by se dále rozmohla ta prašivina po kůži jeho, již po ukázání se knězi k očištění svému, [tedy] ukáže se znovu knězi. I pohledí [na něj] kněz, a jestliže se rozmohla ta prašivina po kůži jeho, za nečistého vyhlásí jej kněz, [nebo] malomocenství jest.

Neobjeví-li se žádný důkaz hluboce působícího rozkladu (což se míní tím, že je poškrvna jen „*na kůži*“ a „*chlupové její nezbělely*“), nejde o malomocenství; dokud se to však nepotvrdí, není, musí být dotýčný držen sedm dní odděleně od ostatních. „*Od všeliké zlé tvárnosti se varujte*“ (1. Tes. 5:2). Dalo se očekávat, že těch šest dní, kdy bude uzavřen, se nemoc plně projeví; takovou určil Pán Bůh zkušební dobu.²

Tím učil Izrael, že nespěchá s odsouzením. Je pomalý k hněvu. Dopřává hříšníkovi dlouhý den, než se jeho malomocenství projeví zjevně. Padlému světu dává jeho šest dní – jeho 6000 let – během nichž nad ním ještě nevynáší finální soud. Čeká na sedmý den, kdy Velekněz, který jeho případ již prozkoumal, přijde a prohlédne si „*zavřeného*“ malomocného a vyhlásí, že je odsouzen. „*Zavřel zajisté Bůh všechny v nevěře,*“ říká Pavel v Římanům 11:32. V originále je „*zavřel je spolu dohromady*“ a zdá se, že si apoštol tuto frázi vypůjčil právě od tohoto případu malomocného. A stejně tak v Galatským 3:22 čteme: „*Zavřelo Písmo – totiž zavřelo spolu dohromady – všechny pod hřích, aby zaslíbení z víry Jezukristovy dáno bylo věřícím.*“ Celému světu je dopřán čas, aby se prokázalo, jak je hříšný – hříšný naprosto a totálně; a pak přijde Velekněz a naloží s lidmi buď tak, že je očistí nebo navěky vyloučí z tábora.

Jestliže se na místě, které vypadalo jako malomocné, nemoc nerozmohla (Lv 13:5), byla situace zatím dobrá. Rozklad se zastavil, nebo ani nikdy

² „Pro další prozkoušení pravdy, té dcery času,“ jak praví puritánský komentátor John Trapp s jeho obvyklou výřečností.

nezapočal. Takový člověk má projít šestidenní zkouškou a sedmého dne má být znovu prozkoumán. A pokud se sedmého dne prokáže, že se nákaza nerozmáhá (Lv. 13:6) a že chlupy jsou tmavší, než byly – pozčernalé – může takový volně jít. Zde již máme případ omilostněných duší – společenství těch, kterým Hospodin odpustil, které po dobu 6000 let prozkušuje. Tyto znaky ukazují, že se nemoc zastavila – odpuštění s sebou přineslo také nový princip svatosti. Takoví v sedmý den z tábora být vyloučení nemají. Zastavení šíření malomocenství v duši – totiž když přestaneme hřešit – dokazuje, že nám byly odpuštěny hříchy. Jestliže dolní vody Jordánu klesají, znamená to, že horní vody musely být zastaveny.

Jestliže se však po zdánlivém uzdravení prašivina rozmůže (Lv. 13:7), pak je dotyčný přeci jen malomocný. Není to typus někoho, kdo se poté, co se zdál být jedním z ospravedlněných, navrátil zpět ke svým starým hříchům? Je pravda, že u věřících stále zůstává prašivina, ty zbytky staré zkaženosti; ale pokud se tato prašivina, tyto zbytky zkaženosti a rozkladu opět v duši rozmohou, neznamená to, že ten člověk ve skutečnosti nikdy nedošel odpuštění? To nijak nepopírá učení o věčném zachování a vytrvání svatých, o nic více, než Kristova slova: „*Nezůstal-li by kdo ve mně, vyvržen bude ven jako ratolest, a uschne*“ (Jan 15:6). Hovoří se zde podle toho, jak věci vypadají navenek.

9-11 Rána malomocenství když bude na člověku, přiveden bude k knězi. I pohledí [na něj] kněz, a bude-li oteklina bílá na kůži, až by učinila chlupy bílé, byť pak i zdravé maso bylo na té oteklině: Malomocenství zastaralé jest na kůži těla jeho. Protož za nečistého vyhlásí jej kněz, a nedá ho zavřítí, nebo [zjevně] nečistý jest.

Kde se nachází oteklina nebo nádor, který je bílý na kůži, jsou v něm bílé chlupy, a na té oteklině je vidět živé maso, tam není o přítomnosti nemoci pochyb. „*Malomocenství zastaralé jest na kůži těla jeho.*“ Nejenže uvadl květ, ale mrtvá je i sama půda, z níž rostl. (Procopius citovaný biskupem Patrickem.) Kvůli těmto příznakům nelze o případu jakkoliv pochybovat. Zacházejte tedy s takovým člověkem jako s nečistým. Z toho vidíme, že když vyjde najevo vnitřní zkaženost, je to ten nejsilnější důvod, jaký jen může vyvstat, aby byl člověk okamžitě vyhlášen za nečistého. Je mnohem silnější než jakékoli množství vnějších znaků.

Stejně tak je z Božího hlediska přítomnost zkaženosti v srdci mnohem horší než všechny její projevy v životě. Skutečnost, že duše hříšníka je odedávna zkažená – nakažená zastaralým malomocenstvím – že zdělila hříšnou přirozenost a nepřátelství vůči Pánu Bohu, to vše ještě zhoršuje hříšníkům přebídný stav. Když toto vyjde najevo, Soudce může ihned říci: „*I což ještě potřebujeme svědků?*“ (Mk. 14:63) Bílá oteklina, chlupy bílé a živé maso lze vystopovat k hluboce zakořeněné nemoci uvnitř, která se jimi projevuje; stejně tak bláznivé řeči, lehkomyšlné jednání a světské srdce lze vystopovat k jejich zdroji, totiž k naprosto zkažené přirozenosti. Tím je důkaz úplný. Hříšník je naprosto zatracen. „*Kdo toho dokáže, aby čistý z nečistého posel?*“ (Job 14:4). Ať takový zaujme své pravé místo – mimo tábor, mezi nečistými.

12-17 Jestliže by se pak vylilo malomocenství po kůži, a přikrylo by malomocenství všecko kůži nemocného, od hlavy jeho až do noh jeho, všudy kdež by kněz očima viděti mohl: I pohledí [na něj] kněz, a přikrylo-li by malomocenství všecko tělo jeho, tedy za čistého vyhlásí nemocného. [Nebo] všecka ta [rána] v bělost se změnila, [protož] čistý jest. Ale kdykoli ukáže se na ní živé maso, nečistý bude. I pohledí kněz na to živé maso a vyhlásí jej za nečistého, [nebo] to maso živé nečisté jest, malomocenství jest. Když by pak odešlo zase maso živé a změnilo by se v bělost, tedy přijde k knězi. A vida kněz, že obrátila se rána ta v bělost, za čistou vyhlásí ji; čistá jest.

Někteří se domnívají, že na tento 12. verš odkazuje Izaiáš 1:5: „*Všecka hlava jest neduživá, a všecko srdce zemdlené.*“ Jestliže ano, jedná se o odkaz na to naprosté vnější, viditelné rozšíření rozkladu v zemi za dnů Izaiášových. Na první pohled se zdá zvláštní ustanovit, že se má člověk považovat za čistého, když je něm malomocenství celé a naprosto jej pokrývá. Důvod však může být za prvé přirozený, za druhé mravní.

Je-li ten důvod přirozený, pak to bylo buď proto, že ukáže-li se malomocenství takto na celém těle, není tak nakažlivé, neboť tvrdá, suchá kůže nebude nejspíš už šířit infekci, zatímco výtok z živého masa by tento účinek měl; nebo proto, že pokud se něco takto navenek projeví, není to pravé malomocenství – jde o slanou tělesnou šťávu, vypuzenou silou lidské konstituce, která není hluboce zakořeněná. Je to pro tělesnou soustavu

spíše úleva; uzdravení je pak nadějně, podobně jako když vyjdou na povrch těla spalničky nebo neštovice.

Bylo-li to z mravního důvodu, pak to má nejspíš učit, že Hospodin má v ohavnosti především zkaženou přirozenost – daleko intenzivněji než pouhé zkažené skutky. Vždycky máme tendenci sice uznávat, že jsme vinni konkrétními zlými skutky, ale zlehčovat zlo svého zkaženého srdce. Hospodin to však má obráceně. Nejprísnější odsouzení vyhrazuje pro onu vnitřní zkaženost. Ano, nenávidí sodomskou prostopášnost a otevřenou neřest, ale ještě více chová v nenávisti nevěřící srdce Betsaidy, v níž mohla sodomská neřest klidně odpočívat jako na pohovce ve skryté, vnitřní komůrce. A ještě nadto – není snad spása nejbližší tehdy, když duše vnímá svou naprostou zkaženost, jako v Izaiáši 1:5? Naprostý a úplný Spasitel pro naprostého a úplného hříšníka?

Objevilo-li se nějaké „živé maso“, pak je člověk nečistý. Svědčí to totiž o nemoci uvnitř – ne pouze na povrchu. Zažírání se do těla. Jestliže se rána „živého masa“ však „změní v bělost“, pak je zjevné, že se nemoc nedostala dovnitř, ale projevuje se toliko na kůži. Ať tedy takový stojí jako čistý.

Snad tento typus odkazuje opět na omilostněného člověka. Jeho nepravost vychází celá na světlo, když je uvržena do otevřeného zřídla; a její vnitřní zdroj je zastaven. Bylo odstraněno sídlo rozkladu a zkaženosti. Pokud se však člověk poté, co zdánlivě došel odpuštění, navrátí zpět ke svému bláznovství (objeví-li se „živé maso“), má se brát za nečistého. Je-li však toto navrácení se k bláznovství zastaveno, je-li to odvrácení a sklouznutí uzdraveno, pak je to jako když se „živé maso“, změní v „bělost“, svědčí to o tom, že jeho přirozenost je zdravá – nenavrátila se do stavu naprosté zkaženosti.

18-23 Když by pak byl na kůži těla vřed, a byl by zhojen, byla-li by na místě vředu toho oteklina bílá, aneb poškrvna pobělavá a náryšavá,³ tedy ukázána bude knězi. A vida kněz, že na pohledění [to místo] jest nižší nežli [jiná] kůže, a chlupové na něm by zběleli, za nečistého vyhlásí jej kněz. Rána malomocenství jest, [kteráž] na vředu vyrostla. Pakli, když pohledí na ni kněz, uzří, že chlupové nezběleli na něm, a

3 „Nanejvýš zářící“, když je zánět velmi zarudlý nebo se třpytí dokonce jako sníh – tak Biskup Patrik. Odtud máme v Lv. 13:24 „náryšavá anebo bílá“.

není nižší nežli [jiná] kůže, ale že jest pozčernalé [místo], tedy zavře ho kněz za sedm dní. Pakliť by šíře se rozmáhala po kůži, za nečistého vyhlásí jej kněz; rána [malomocenství] jest. Pakli by ta poškrvna pobělavá zůstávala na místě svém, a nerozmáhala by se, znamená toho vředu⁴ jest; protož za čistého vyhlásí jej kněz.

Staré vředy se měly pečlivě hlídat, aby se nestaly prostředkem, kterým se infekce snáze dostane do člověku do těla. Má-li vřed, který byl zhojený, nějaké znamení podobné bílé oteklíně nebo poškrvně pobělavé, na níž by zběleli chlupové, pak pod kůží působí rozklad. Ovšem podobně jako v dřívějších případech, nevyskytovalo-li by se žádné znamení, že by se šířil, musí se poskytnout sedmidenní zkušební doba. Rozšíření by svědčilo o tom, že krev je cele nakažená.

Izraelci se tak učili, aby se po uzdravení ze starých hříchů varovali nových, nebo konkrétněji, nebezpečí přiblížení se nákaze poté, co byli jednou vytrženi z nezdravého ovzduší. Omilostnění lidé se musí žárlivě střežit. „*Opusť ji, nechod' po ní, uchyl se od ní, a pomíň [jí]*“ (Př. 4:15).

Učilo to rovněž, že po starých hříších mohou zůstat určité stopy nebo pozůstatky, i když malomocenství pominulo. Pozůstatky staré mrzuté povahy, pyšného, povýšeného chování, ukvapeného úsudku či zalíbení v něčem zemském se mohou vyskytovat i u člověka omilostněného. Jsou to pozůstatky – jizvy – staré rány. Pokud však vykazují sklon k šíření nebo ukazují, že jsou „nižší než jiná kůže“, pak jde o malomocenství – takový navzdory ostatním projevům vskutku zůstává neomilostněný, nespasený.

24-28 Tělo, na jehož kůži byla by spálenina [od] ohně, a po zhojení té spáleniny zůstala by poškrvna pobělavá a náryšavá, anebo bílá [toliko:] Pohledí na ni kněz, a jestliže chlupové na ní zběleli, a lsknou se, způsob také její jest hlubší [nežli] jiné kůže vůkol: malomocenství jest, [kteréž] zrostlo na spálenině; protož za nečistého vyhlásí jej kněz, [nebo] rána malomocenství jest. Pakli uzří kněz, an na poškrvně pobělavé není žádného chlupu bílého, a že nižší není nežli [jiná] kůže,

4 Rosenmuller podle arabského kořene tohoto slova jej vykládá [jako kraličtí, pozn. překl.], že „je to znamení vředu“, a stejně tak Vulgáta, Septuaginta a syrská verze. [V angl. KJV, z níž Bonar vycházel, je výraz přeložen jako „burning boil“, „česky snad horký, pálicí vřed, pozn. překl.]

ale že jest pozčernalá, poručí ho zavřítí kněz za sedm dní. I pohledí na ni kněz dne sedmého. Jestliže se více rozmohla po kůži, tedy za nečistého vyhlásí jej; [nebo] rána malomocenství jest. Pakli bělost lsknutá na svém místě zůstávati bude, a nerozmůže se po kůži, ale bude pozčernalá: zprýštění [od] spáleniny jest; za čistého vyhlásí jej kněz, nebo šrám spáleniny⁵ jest.

K Lv. 13:24 viz poznámku k Lv. 13:19. Význam spojení „*spálenina od ohně*“ je poněkud nejasný. Někteří se domnívají, že šlo o erysipel, akutní zánět, jiní, že šlo o zranění způsobené dotykem nějakého žhavého železa. Pravidla, na něž se má při jeho zkoumání dbát, se od výše uvedených nijak neliší. Hospodin je stále stejným Bohem – svatým, žárlivým, ale rovněž stejně trpělivým; klidně vyčkává, dokud nebude hřích nepochybný, a nespíchá, aby využil pouhých příznaků. Ó, jak nepodobné Pánu Bohu je obviňovat „*z hříchu člověka pro slovo*“! (Iz. 29:21)

Zdá se, že zde máme i další ponaučení, totiž že v každém intenzivním utrpení se nachází sklon k hříchu. Ve všech nemocech, které vedly k otevřeným ranám a ukázání živého masa, byl sklon k malomocenství. Časy utrpení, ať už jakéhokoli druhu, by nás měly podněcovat k bdělosti, aby nevedly ke hříchu. Mnoho věcí pokouší, mnoho věcí roztrpčuje a dráždí, mnohé v nás probouzí sobectví, a tím nás vedou k zapomenutí se na Pána Boha.

Znovu: pokud se symptomy zastaví, je to třeba hodnotit příznivě. V tom opět vidíme, jak je náš Bůh hotový k odpuštění. Když na sebe Achab obléká roucho žíněné, pak Hospodin upouští od okamžité pomsty. Jestliže Ninive činí pokání a „*bělost lsknutá je pozčernalá*“, pak je Hospodin prohlásí za čisté. Jestliže Efez ztratí svou „*první lásku*“, nachází se v něm „*poškrvna pobělavá*“, ale zatím není „*bílý vlas na světlé skvrně*“ a možná není ani „*nižší než jiná kůže*“; proto je Efez zavřen na sedm dní s varováním: „*Protož pomni, odkud jsi vypadl, a čič pokání, a první skutky. Pakliť toho nebude, přijdu na tebe rychle, a pohnut' svícem tvým z místa jeho, nebudeš-li pokání činiti*“ (Zj. 2:5).

5 „*Šrám spáleniny*“ jako v Lv. 13:23. [V angl. KJV, z níž Bonar vycházel, je výraz přeložen jako „*inflammation of the burning*,“ *zanícení spáleniny*, pozn. překl.] A tak Lv. 13:10.25 je toto slovo Rosenmullerem přeloženo ze syřštiny jako „*znamení*“. Onkelos v Targumu ho přeložil stejně.

29-34 Byla-li by pak rána na hlavě aneb na bradě muže neb ženy, tedy pohledí kněz na tu ránu, a jestliže způsob její bude hlubší nežli [jiná] kůže, a bude na ní vlas prožlutlý a tenký: tedy za nečistého vyhlásí jej kněz, [nebo] poškrvna černá jest; malomocenství na hlavě aneb na bradě jest. Když pak pohledí kněz na ránu poškrvny černé a uzří, že způsob její není hlubší nežli [jiná] kůže, a že není vlasu černého na ní: zavřítí dá kněz majícího ránu poškrvny černé za sedm dní. I pohledí kněz na tu ránu dne sedmého, a aj, nerozmohla se ta poškrvna černá, a není vlasu žlutého na ní, a způsob té poškrvny černé není hlubší nežli kůže: Tedy oholen bude [člověk ten], ale poškrvny té černé nedá holiť. I dá zavřítí kněz [majícího] tu poškrvnu za sedm dní po druhé. I pohledí kněz na poškrvnu černou dne sedmého, a jestliže se nerozmohla poškrvna černá dále po kůži, a místo její není-li hlubší nežli [jiná] kůže: za čistého vyhlásí ho kněz, i zpře roucha svá a čistý bude.

Malomocenství může začínat nejen na kůži, ale i pod vlasy na hlavě nebo pod vousy. Hřích se může vyvinout i tím nejnepředvídatelnějším způsobem a na nepředvídatelných místech; musíme si na něj dávat dávat pozor všude. Hlava a vousy byly sídlem cti nebo všeho na pohled úhledného a krásného. Když se staly vlasy „prožlutlé“, pak již působil rozklad, jež proměnil husté vlasy v řídké chomáče a zdravou barvu ve nažluklou bledost. Tím se poukazuje na změnu ve vnějším vzezření vypůsobenou hříchem.

Jelikož však vlasy stále mohly ve skutečnosti čerpat svou výživu ze síly těla, mělo se i přes tento nepříznivý příznak postupovat s obezřetností. Nitro pořád může zůstat zdravé; možná se jedná toliko o černou poškrvnu na hlavě, a nikoli o malomocenství. Opět zde vidíme charakter našeho Boha: **1.** Jak je svatý! Hledí již na první známky zla a s nenávisťi na ně poukazuje. **2.** Jak je láskyplný! S podezřelým člověkem jedná nanejvýš mírně a citlivě. **3.** Jak je spravedlivý! Než vynese rozsudek, musí být vše nad slunce jasné; nesmí zůstat žádné pochybnosti.

35-37 Pakli by se dále rozmohla poškrvna ta černá po kůži, již po očištění jeho, tedy pohledí na ni kněz, a uzří-li, že se dále rozmohla ta poškrvna černá po kůži, nebude více šetřiti vlasu žlutého; nečistý jest. Pakli poškrvna černá tak zůstává před očima jeho, a černý vlas vzrostl

by na ní, tedy zhojena jest ta poškrvna černá; čistý jest, a za čistého vyhlásí jej kněz.

Vyšetření nikdy nepřipadalo na nikoho jiného než na kněze, jehož dovednost, zkušenost a soucit jej nejvíce uzpůsobovaly k tomu dílu. Jak sladké je znát, že „*aniž zajisté Otec soudí koho, ale všecken soud dal Synu*“ (Jan 5:22)! Nenechává nás, abychom byli souzeni dle nějakého nového měřítka, ale podle téhož měřítka, jímž soudil sám Pán Ježíš, když byl na této zemi. Proto si můžeme být jisti, že na každý hřích, který v nás Soudce odhalí, máme lék v krvi toho vykoupení, které On sám dokonal a zajistil.

Nekontrolované šíření nemoci dokazuje, že je člověk malomocný – a stejně tak nekontrolované šíření hříchu prokazuje, že je člověk dítětem pekla. Nemusíte již šetřit „*vlasu žlutého*“ – totiž vnějších známek; zůstává-li srdce člověka stejné, jako bylo dříve, je nečistý. „*Víme, že každý, kdož se narodil z Boha, nehřeší*“ (1. Jan 5:18).

Máme Boha, který je připraven žehnat. Je-li „*vlas černý*“ a „*poškrvna černá zůstává před očima*“ – pokud se změnilo jednání a srdce bylo očištěno – pak se již nečeká, není předepsáno žádných sedm dní, ale dotýčný je zproštěn podezření okamžitě. Nikdo, kdo byl čistý, neměl být ohledně své čistoty držen v nejistotě; a žádný, kdo byl očištěn od všech příznaků, neměl být zadržován ve zkušební podmínce. Vidíme zde v plnosti, jak Hospodin milostivě spěchá k hříšníkovi. Okamžité odpuštění – naplnění a přítomné ujištění – hned na místě obnovení Jeho lásky a přízně – svoboda ještě v tu hodinu.

38-39 Když by na kůži těla muže aneb ženy byly poškrvny, [totiž] poškrvny pobělavé, i pohledí kněz, a jestliže budou na kůži těla jejich poškrvny bílé, pozčernalé, [tedy] poškrvna bílá jest, [kteráž] na kůži zrostla; čistý jest.

Tyto poškrvny mohly být pouze vyrážka na kůži, ale dávaly důvod k podezření, protože malomocenství často začíná právě takto. Ale takové malé skvrny, které ani nemění barvu chlupů a objevují se pouze na krku a obličejí, jsou pouze příznakem toho, čemu se říkalo „bochak“, totiž vyrážky, jež brzy odezní. Hospodin se stejně pečlivě vystříhá, aby nepřičítal člověku více, než si zaslouží, stejně jako aby neunikl od toho, co

si skutečně zaslouží. Je v tom vyvážený. „*Bůh silný, pravdomluvný, a není nepravosti v Něm*“ – neuhýbá napravo ani nalevo.

40-44 Muž, z jehož by hlavy vlasové slezli, lysý jest [a] čistý jest. Jestliže pak po jedné straně obleze hlava jeho, nálysý jest [a] čistý jest. Pakli na té lysině, aneb na tom oblysení byla by rána bílá [a] ryšavá, tedy malomocenství zrostlo na lysině jeho, aneb na oblysení jeho. I pohledí na něj kněz, a uzří-li oteklinu rány bílou [a] ryšavou na lysině jeho, aneb na oblysení jeho, jako způsob malomocenství na kůži těla: Člověk malomocný jest [a] nečistý jest. Bez meškání za nečistého vyhlásí jej kněz, nebo na hlavě jeho jest malomocenství jeho.

Vypadávání vlasů na hlavě naznačovalo určitý rozklad, ale pořád mohl zůstat na povrchu. Náš veliký Lékař ví, co je a co není známkou vnitřní zkaženosti a rozkladu. Upustit od nějaké pilné služby nemusí být v určitém případě vůbec důkazem opuštění niterné lásky, zatímco jindy může jít o vnější projev vlažnosti, která již dlouho skrytě probíhala uvnitř. Když se všichni učedníci rozutekli v Getsemane, bylo to, jako když slezli „*z hlavy vlasové*“, ale chyběla tam „*rána bílá a ryšavá*“. Když však mnozí odešli zpět v Janovi 6:66 a už nechodili s Pánem Ježíšem, toto vypadání vlasů, které se předtím zdály zdravé, vyneslo na světlo malomocenství, které si pod povrchem razilo cestu ven. Když Jan Marek opustil Pavla a Barnabáše, byl to důvod povolání lékaře, aby jej vyšetřil. Pavel měl podezření na skryté malomocenství. Ukázalo se, že zde žádné nebylo. Ovšem když Šimon černokněžník nabízel Petrovi peníze, „*jeho lýtina aneb oblysení*“ až příliš jasně odhalovaly „*oteklinu rány bílou a ryšavou*“.

45-46 Malomocný pak, na němž by ta rána byla, bude míti roucho roztržené a hlavu odkrytou a ústa zastřená, a Nečistý, nečistý [jsem]! volati bude. Po všechny dny, v nichž ta rána bude na něm, za nečistého jmín bude; [nebo] nečistý jest. Sám bydliti bude,⁶ vně za stany bude přebývání jeho.

6 Septuaginta zde užívá výraz, který nejspíš vyjadřuje naprosté oddělení od ostatních lidí. Stejně tak, když o Pánu Ježíši čteme, že byl „*oddělený od hříšníků*“ (Žd. 7:26), míní se tím stejná oddělenost – pouze v tomto kontextu je malomocné celé lidstvo. ON je ten nedotčený.

Malomocný v tomto stavu, kdy je prohlášen za nečistého, je strašlivým předobrazem hříšníka pod odsouzením k hněvu. Jeho roucho má být „roztržené“,⁷ stejně jako ve všech ostatních případech zármutku a bídy. To naznačovalo, že malomocný je nyní ve svém stavu rozkladu a zkaženosti před Pánem Bohem i lidmi cele odhalen. Dodává se, že bude mít „hlavu odkrytou.“ Má si strhnout všechny pokrývky, jako když člověk truchlí za mrtvého. Malomocný byl totiž považován za někoho, kdo je ve svém těle již mrtvý, jak čteme v Num. 12:12, když se Aron přimlouval za malomocenství Miriam: „*Prosím, ať není tato jako mrtvý plod, kterýž když vychází z života matky své, polovici těla jeho zkaženého bývá.*“ Stejně tak má mít „ústa zastřená“ – další znamení bědy. Na jeho ústa se hledí coby na zavřená, nemůže už k lidem promlouvat, jen skrze rubáš proniká napůl potlačený výkřik: „*Nečistý, nečistý!*“ Bledá, děsivá tvář – pokrývka zakrývající celý obličej až k zapadlým, prázdným očím – nevzhledná postava zahalená všem očím, aby skryla svůj rozklad a hnisající vředy – to vše vyvolává představu člověka, který již nepatří mezi živé, dlí u bran smrti, na jejich prahu, a už už čeká, až přes něj přejde. Musí přebývat sám, „*jako ti, kteříž již dávno zemřeli*“ (Žalm 143:3); smí se přiblížit toliko na dohled tábora, ale nesmí do něj vstoupit; mučí jej pohled na vzdálené blažené stany zdravého, svatého Izraele. Sedí samotný vně,⁸ v žalosti a smutku, stýská si ve své bídě – v každé žíle, ve všech údech mu protéká hnilobná krev, nemocná hlava jej bolí, jeho tvář působí na každého, kdo na ní pohledí, odporně pro její sinály odstín smrti; mysl má plnou smutných vzpomínek a chmurných představ. Na spáncích se mu tu a tam objeví šedý puchýř, poukazující na vznikající vřed; vlasy mu visí na čele suché, zplihlé a bez mízy; nehty na kostnatých prstech má bezbarvé a poskvrněné. Pohybuje se pomalu, vrávorá na takřka bezmocných nohou a když se přibližuje, lidé před ním „*ukrývají tvář svou*“ (Iz. 53:3). Dokonce i divoký

7 Slovo je „roztržený – rozpáraný“; snad na znamení, že se otevřely průchody smrti. Těmito rozpáranými skulinami vchází smrt a zlořečení následuje prokletí. „Ten, v jehož těle převládá zlo, si zadělává na zármutek a svou svévolí se přivádí do stavu truchlení.“ Viz traktát „Boží jednání s malomocným“.

8 Tak se má chápat Žalm 88:5 – v originále užívané slovo „svobodný“, „prostý něčeho“ [v angl. *KJV* „free“, pozn. překl.] je zvláště vhodný výraz pro člověka, který je „oddělený coby malomocný“. Užívá se o Uziášovi. A dále: „Mezi mrtvé jsem odložen“; tj. jsem jako někdo mrtvý, jak vidíme výše v případě malomocného.

Arab, který se kolem něj prohání na svém rychlém oři, se při té odporné podívané zarazí a pospíchá pryč. Sám malomocný cítí, že z něj život pomalu vyprchává; krev v něm sice stále proudí, ale už ne v původním zdraví; v tepnách už neproudí jako potoky, ale ucpává je hustou, lepkavou, líně tekoucí vlhkostí.

To nám ukazuje stav hříšníka – ne ještě v druhé smrti, ale na tomto světě, odloučeného od přítomnosti Hospodinovy a mrtvého v hříchu. Vnitřní člověk ztratil veškerý princip svatosti, jeho síly jej opustily a všechny šlachy se zkrátily. Jakékoli pokusy o duchovní pohyb jsou pomalé a bez života. Z jeho duše proudí samá nečistota. Jeho oči postrádají jas těch, kdo pohleděli na svatého Boha a jeho tváři chybí výraz smířených, ba naopak prozrazuje, že mu schází vše, co by jej mohlo skutečně povzbudit či potěšit. Mrtvolný nádech celého vzezření hlásá, že od něj zcela odešel dech Boží a Jeho přirozenost. Od takové duše Pán Bůh odvrací svou tvář. Hříšník si nemůže osobovat ani přístup do obecnství svatých, ani právo na místo v táboře Izraele. Často vidí jejich radost, je přítomen jejich slavnostem, dívá se na ně však toliko z dálky a cítí, jak se jeho bída při srovnání s těmito blaženými zástupy jen prohlubuje. Jeho vlastní svědomí jej nutí volat: „*Nečistý, nečistý!*“

To na chvíli zakusil Izaiáš, když vstoupil do svrchní svatyně, byť jen se zbytky a vzpomínkou na své duchovní malomocenství. Totéž prožívá každá usvědčená duše, když s ní jedná Duch Svatý a když Velekněz zahájí její léčbu z nemoci hříchu a nutí ji, aby odkryla svou hlavu, roztrhla své roucho a se zastřenými ústy zaujala pozici člověka vystaveného smrti a zlořečení.

To vše je však jen stínem smrti. Usvědčení, strach a hrůza zde na zemi jsou jen slabým odrazem. Za nimi je skutečná smrt – druhá smrt – která tento stín vrhá. Pak je již malomocná duše na věky ohavná, na věky zavržená, na věky mrtvá a zkažená, na věky odloučená od obecnství svatých, na věky skrytá tváří Boží a na věky na doslech a dohled blahoslaveného Izraele, ačkoli se mezi nimi nachází nepřekročitelná propast. A takovému věčně odloučenému člověku nikdo nechce a ani nemůže projevit soucit.

Ó, malomocná duše, skrz tvou vlast nyní prochází Velekněz, jenž tě může zbavit tvých nemocí! Pojd', pojd', i když jsi již po mnohé dny seděla sama

pod svým jalovcem! Přijď, člověče, ač jsi dosud marně hledal od své nemoci úlevu! Že se snad dosud nikdy nikdo tvé duše neujal a nestaral se o ní? Že ses snad ohlédal na pravo, a patřil, a nebyl, kdo by tě znáti chtěl? Že snad už dávno zhynulo tvé útočiště? (Žalm 142:5) Ale nyní je zde Velekněz, který tě může vysvobodit. Přijímá tě, jaký jsi; vyhlašuje tě za takového, jaký skutečně jsi, tedy „*nečistý, nečistý*“, a pak se k tobě sklání a říká: „*Obrat' zřetel ke mně, abys spasen byl!*“ (Iz. 45:22) Prochází kolem; chodí vně města, kde sedí malomocní v toužebném hledění dovnitř skrze brány, kam se neodvažují vstoupit; Pán však již brzy vstoupí dovnitř a ty věčné brány za sebou zavře. Pozvěte Jej blíž; ba, On je již blízko. „*Kterýž mluví s tebou, ont' jest*“ (Jan 9:37). Jeho krev očišťuje od všech hříchů. Jeho dotek uzdravuje, Jeho pohled dává život. Pokud však jednou přijdeš do pekla, zůstaneš v bídě a bolesti. Tam již není žádné lékařství z Galád: žádná zvěst o listí z dřeva života ke zdraví národům! Velekněz, jenž může vysvobodit, nebude tím zlořečeným místem nikdy procházet. Malomocenství je tam věčné a nikdy tam nekončí ani nářek a běda. „*Kdo má uši k slyšen, slyš!*“